СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИГИ ВА БУЗИЛМАС БИРЛИГИ АБАДИЙ ЯШАСИН ВА ГУЛЛАБ ЯШНАЙВЕРСИН!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

24 АПРЕЛЬ 1968 й. 3-йил чиқиши
ЧОРШАНБА
№ 96 (555)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● *Тошкент—жаҳонга*

АДРЕСИ—ҲИНДИСТОН

БУГУН

Тошкент химия фармацевтика заводи Ҳиндистонга дори-дармонларнинг яна бир партиясини жўнатди. Бу мамлакат Ўзбекистон рутинининг эски жазманидир. Рутин витаминлаштирилган препаратлар ишлаб чиқеришда қўлланилади.

Бу йил завод ҳиндистонлик дўстларнинг янги буюртмасини бажо келтирмоқда. Улар ана шу қимматли моддадан 500 килограмм юборишни сўраганлар.

Корхона коллективи бошқа мамлакатлар учун маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Йил охиригача Польшага икки ярим тонна рутин, Монголияга икки ярим мингта аэрон трубкалари жўнатилади.

Фармацевтика заводида тайёрланган дори-дармонлар жаҳон бозорида кенг танилган. Шунинг учун ҳам Болгария, Венгрия, Корея ВДР, Куба, Нигерия, Камбоджа, Эфиопия, Сомали, Туркия, Сурия каби қатор мамлакатлар Тошкент фармацевтлари билан яқин алоқада бўлмоқдалар.

ГАЗМОЛЛАР ЭКСПОРТИ

БУГУН

Тўқимачилик комбинатининг пардозлаш фабрикасида Сингапур учун ўн минг метр чит тайёрланди. Энди навбатдаги буюртмалар ҳам бажарилмоқда.

Чиройли баҳор гуллари сурати туширилган пишиқ матолар дунёдаги кўпгина мамлакатнинг хотин-қизларига маъқул бўляпти. Ҳозир комбинатда фақат Сингапур учун эмас, балки Ливан, Либерия, Афғонистон, Мўғулистон Халқ Республикаси, Гвиана, Таиланд, Саудия Арабистони ва Индонезия учун ҳам турли рангдаги читлар тайёрланмоқда.

«ПЎЛАТ ОТ»ЛАР КАРВОНИ

БУГУН

Трактор йиғув заводининг тайёр маҳсулотлар бўлими тўққизта «Т-28-Х3» маркали тракторларнинг ҳужжатини дўст Афғонистон мамлакатига жўнатиш учун расмийлаштирди. Бу машиналар завод апрель ойида чет эл мамлакатларига юборадиган маҳсулотларнинг биринчи партиясидир.

Ҳозир тракторсозлар 50 та қудратли трактор ишлаб чиқаришни ўзлаштириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бу янги тракторлар «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторлаб пахта терадиган машиналарни тортиб юради.

ДАСТЛАБКИЛАРИ ЖЎНАТИЛДИ

«Ташхимсельмаш» заводи Ироққа «ОТН-16» маркали пуркагич ва чанглатгич агрегатларининг дастлабки бештасини жўнатади. Ҳайдов тракторларига тиркаб ишлатиладиган бу агрегатлар дала ишларидаги каби боғдорчиликда ҳам қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш олиб боришда қўлланилади.

«ОТН-16» маркали машинанинг донги Осиё ва Африканинг кўпгина мамлакатларига ҳам кенг маълум бўлиб боряпти. Шунинг учун бир қанча мамлакатлар ўзларига химия агрегатлари етказиб беришларини сўраб Тошкент машинасозлари билан шартнома тузмоқдалар.

Ҳамма ишчилар бир-бирлари билан биродарлар, ишчиларнинг мустаҳкам иттифоқи—бутун меҳнаткаш ва мазлум инсониятнинг фаровонлиги ва бахт-саодати учун бирдан-бир гаровдир.

В. И. ЛЕНИН

ЧЕТ ЭЛЛАРДА ЛЕНИН КУНЛАРИ

◆ УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Монголияда Ленин кунлари катта традицион байрам сифатида нишонланмоқда.

Монцамэ агентлиги хабар беради: кўпгина саноат корхоналарининг коллективлари аввалги йиллардагидек бу йил ҳам юбилей санасидан анча илгари «Ленин меҳнат вахтаси»да ишлай бошладилар. Бунинг натижасида пландан ташқари бир неча юз минг тугриклик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Мамлакатнинг ҳамма қисмида революция ветеранлари билан учрашув ва суҳбатлар ўтказилди. В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган фотовиставкалар ташкил этилди. Барча мактаблар ва олий ўқув юртларида Ленин ҳақида суҳбатлар уюштирилди. Улан-Баторда ҳали яқиндагина Владимир Ильич Ленин музейи очилган эди. Шу кунларда жуда кўп киши бу музейни келиб кўрмоқда.

«Унэн» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: Монголия Халқ Революцион партияси улуғ Ленин таълимоти, КПСС ва бошқа қардош партиялар билан яқин алоқа туфайлигина Монголиянинг феодализмдан бевосита социализмга ўтишини таъминлай олди.

◆ КОЛОМБО. (ТАСС). Цейлон коммунистик партиясининг бош секретари Питер Кейнеман бундай деди: «ҳозирги вақтда миллион-миллион кишилар Ленин байроғи остида социализм учун, миллий озодлик учун, империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашмоқдалар». Питер Кейнеман В. И. Ленин туғилган куннинг тўқсон саккиз йиллигига бағишланиб Цейлон пойтахтидаги муниципал залда ўтказилган митингда нутқ сўзлади. Митингни Цейлон — Совет дўстлиги уюшмаси ташкил этди.

«Ленин замонамизнинг энг улуғ йўлбошчиси, устози ва генийсидир. Унинг номи, унинг асарлари инсоният хотирасида абадий сақланиб қолади», деб таъкидлайди Кейнеман.

Бутун дунё пролетариати Ленин таълимоти таъсири билан, деди Цейлон эркинлик партиясининг вакили Т. Б. Иллангаратне, социализмга инсониятни озод қилиш йўли эканлигини тушуниб олди». Ленин кунлари Цейлоннинг бошқа шаҳарларида ҳам ўтказилмоқда.

(ТАСС).

Интернационализм байроғимиз

ПАРТИЯ ЎҚУВИ СИСТЕМАСИДА ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯ МАСАЛАЛАРИ

БУГУН

Эрталаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида партия ўқуви системасида интернационал тарбия масалаларига бағишланган илмий-назарий ва методик конференция иш бошлади.

Конференцияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди. КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири В. И. Степаков «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги даврида идеология иши вазифалари ва интернационал тарбия масалалари» деган темада доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети «Политическое самооброзование» журналининг бош редактори А. С. Вишняков докладининг темаси «Интернационал тарбия масалалари ва партия матбуоти»дир.

Тарих фанлари доктори М. Г. Ваҳобов ўз докладини Ўзбекистонда миллатлараро муомала жараёнлари социлистик интернационализм принципларининг амалдаги намойиши эканлигига бағишлади.

Конференциянинг иккинчи куни «Меҳнаткашларни интернационал тарбиялаш бўйича КПСС сиёсатининг илмий асослари», «Интернационализм ва халқлар дўстлиги сиёсатини бузиб кўрсатувчи ҳозирги замон буржуа идеологлари танқиди» темаларига бағишланади. Бу темаларда фалсафа фанлари доктори М. С. Жунусов, тарих фанлари доктори Х. Ш. Иноятов доклад қиладилар.

26 апрель конференция секция ишлари куни бўлади. КПСС тарихи ва В. И. Ленин биографияси, сиёсий иқтисод, марксча-ленинча фалсафа ва илмий коммунизм, комсомол сиёсий маориф секциялари ишлайди.

Конференциянинг охирги кунидаги якунловчи мажлисда секциялар раҳбарларининг ахборотлари, докладчиларнинг якунловчи сўзлари тингланади ва тавсиялар қабул қилинади.

Тошкент тўқимачилик комбинати ишлаб чиқараётган ранг-баранг маҳсулотларни жаҳоннинг кўпгина мамлакатларига жўнатилади. Шу неча кундузда корхона ёрлиғи ёпиштирилган юзлаб той газмоллар чет элларга жўнатиш учун ҳозирланмоқда.

Суратда: читга гул босиш фабрикаси контрол жўнатиш участкасининг ишчиларидан М. Султонова билан Н. Клонова ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

БИРЛАШГАН ЎЗАР

Бизнинг интервъю

«ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ Т. НОРУНБОЕВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ.

Менимча Улуғ Октябрь социалистик революциясининг энг оламшумул ғалабаларидан, халқларга қилган буюк ҳадяларидан бири интернационал дўстликдир. Бепоён мамлакатимизнинг ҳамма томонларида яшовчи барча миллатларнинг фарзандлари Коммунистик партия раҳбарлигида қўлни-қўлга бериб, ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери бир ота-она фарзандларидек аҳил ва иноқ бўлиб, бир олий мақсад учун ягона сафда кураш олиб боряптилар.

Коммунистик жамиятнинг моддий техника базасини яратиш учун қаҳрамонона кураша-ётган совет кишиларининг буюк сафида «Таштекстильмаш» заводи меҳнатчилари ҳам дадил бормоқдалар. Корхонамизда 24 миллат йигит ва қизлари иноқ ижодий меҳнат билан банд.

Заводимизда меҳнатчиларнинг интернационал дўстлиги ўзининг ажойиб тарихига, традициясига эга. Бу дўстлик даҳшатли 1941 йилда корхона билан бир вақтда туғилган эди. Ўша пайтда Шота Руставели ва Богдан Хмельницкий кўчалари ўртасидаги бўш далада ростовликлар тошкентликлар билан биринчи бор қучоқлашиб кўришдилар ва Дондаги Ростовдан олиб келинган корхонани биргаликда тиклашни бошлаб юбордилар. Улар ҳамкорликда Ўзбекистон ерида тўқимачилик машинасозлиги корхонасини қайта яратдилар. Ростовлик А. Соловьев З. Александрова, Г. Верхатуров, А. Баранчук ва бошқалар туб тошкентликлар С. Одилов, Ҳ. Лутфуллаева, Ф. Эргашевлар билан дўстлашдилар. Донецлик А. Булуев билан тошкентлик З. Бекжоновнинг биродарлиги, ҳам заводнинг янги корпуслари қад кўтараётган пайтда шу ердаги муваққат гувала уйда юзага келди. Эндиликда корхонада бу номлар, бу дўстлик ҳаммага ҳурматли, ибратлидир.

Руслар ва ўзбеклар, тожиклар ва украинлар, белоруслар ва татарлар ва бошқа миллатларнинг ўғил-қизлари елкама-елка туриб, ҳарбий йилларнинг машаққатларини дадил енгдилар, бир-бирининг қувончини ҳам, қайғусини ҳам баҳам кўриб, бир бурда нонини ҳам бўлишиб едилар.

Ҳамкорликда қилинган фидокорона меҳнат ғалаба сари якдил бўлиб интилиш, коммунизм ишига садоқат, ватанпарварлик ва инсонпарварлик уларнинг ҳаммасига хос ажойиб ибрат эди.

Урушдан сўнгги йилларда таштекстильмашчилар мураккаб тўқимачилик машиналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштира бошладилар.

Йиллар ўтаверди. Коллектив сафига янги кадрлар, турли миллатларнинг вакиллари келиб қўшилаверди. Уларнинг ҳамкорликда қилган меҳнати бераётган ажойиб мевани бугун эл-юрт кўриб турибди. «Таштекстильмаш» ўз маҳсулотларини дунёнинг турт қитъасидаги 18 чет мамлакатга, Совет Иттифоқининг 400 дан ортиқ шаҳарларига жўнатиб турибди.

Халқларнинг қардошларча дўстлиги, бир-бирларига беғараз ўзаро ёрдам бериши корхонамизнинг ана шундай тез ва барқ уриб ривожланишига имкон берди. Биз метални Уралдан, ёғоч маҳсулотларини Сибирдан, моторларни, Таглиндан, беретенларни Коломнадан оламиз. Бу фақат иқтисодий маршрутларгина бўлмай, одамларни психология, ҳиссиёт жиҳатидан ҳам бирлаштириб турувчи чинакам дўстлик маршрутлари ҳамдир.

Биз ўзбеклар фахрланиб, доим айтамизки, мамлакатимизнинг барча миллатлари аҳли сингари бизнинг ҳам ватанимиз ягона — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидир. Чунки СССРнинг барча халқлари, барча гражданларининг тақдири ҳам, манфаатлари ҳам, мақсадлари ҳам ягонадир. Мақсадимиз коммунистик жамият қуришдир, ғоямиз, байроғимиз марксизм-ленинизмдир йўлбошчимиз улуғ Ленин партияси— КПССдир. Коллективимизнинг барча аъзолари ишда ҳам, турмушда ҳам, коммунистик партия ишига, коммунизм ғояларига, ленинча халқлар дўстлиги принципларига юксак садоқатларини доим намойиш қилмоқдалар.

Буржуа сафсатабозлари, Пекиннинг бақироқ ревизионистлари бизнинг ғояларимизга бузғунчилик билан раҳна солишга, тиниқ уммонга қора бўёқ томизишга ҳаракат қиляптилар. Лекин империализм идеологларининг ҳам, хитойлик бақироқ ревизионистларнинг ҳам ҳамма уринишлари бекорга кетиши аниқ ойдиндир.

КПССнинг бош линияси коммунизм ва пролетар интернационализми ғалабалари линиясидир. Бу тарих синовидан, инсоният синовидан ўтган ва беқиёс эътибор орттирган линиядир.

Бирлашган ўзар, дейди халқимиз. Советлар мамлакатининг барча миллатлари, элатлари Ленин партияси бошчилигида бирлашиб, оламшумул ғалабаларга эришдилар. Бирлашиш туфайли Улуғ Октябрнинг ғалабаси таъминланган эди. Бирлик туфайли қолоқ Россия, жумладан Ўзбекистон ўрнида индустрлашган, қишлоқ хўжалиги тараққий этган қудратли Совет давлати барқарор бўлди. Шу бирлик туфайли иккинчи жаҳон урушида ғалаба қозондик, унинг жароҳатларини тузатдик. Бизнинг бирлигимиз ҳамон тантанавор олға боряпти. Бутун ғалабаларимизни жаҳонга кўз-кўз қилаётган, дунёнинг ҳамма чекқаларида бизга обрў-эътибор, инсоният ҳурматини келтираётган нарса ҳам ана шу бирликдадир.

Ҳозир корхонамизда 4 мингга яқин ишчи коммунистик меҳнат унвони учун, мингдан ортиқ шижоаткорлар эса коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун тер тўкиб ишлаяпти. Уч цех, 54 бригадага ана шундай ном берилган.

Бутун дунё меҳнаткашларининг бирдамлик куни 1 Май байрами арафасида корхонамиз аҳли янада зўр кўтаринкилик билан меҳнат қиляпти.

Тошкент экскаватор заводида мамлакатимизда яшовчи кўпгина миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилаётирлар.

СУРАТДА: завод бош йиғув цехининг бир группа илғор ишчиларидан йиғувчи слесарлар рус И. Мерзлов, рус Н. Филлипов ва ўзбек М. Исматуллаев ўртоқлар. Бу зарбдор ишчилар беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун меҳнат қилаётирлар.

«ТАТАРИСТОН» ПОЕЗДИ КЕЛДИ

Қозон шаҳридан серқуёш республикамиз пойтахти Тошкентга «Татаристон» туристик поезди келди. Татаристон Автоном Совет Республикасининг олимлари, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, фабрика ва заводларининг ишчиларидан ташкил топган бу туристик поездда 400 киши бор. Меҳмонларимиз Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, бир қанча саноат корхоналарида бўлиб, яна сафарга отландилар. Улар гўзал Фарғонада, кўҳна ва навқирон Бухорода, тарихий обидаларга бой Самарқандда, Душанбада ва бошқа шаҳарларда бўлдилар.

—Тошкент ажойиб дўстлик шаҳри, —дейди «Татаристон» поездининг бошлиғи М. Гареев. — Биз кўпгина заводларда бўлиб, олий ўқув юртлари ва илмий-текшириш институтларининг фаолияти билан яқиндан танишдик. Шаҳрингиз меҳнаткашлари ажойиб меҳмондўст кишилар экан. Биз тошкентлик биродарларимизни Қозон шаҳрига меҳмон бўлиб боришга таклиф этамиз.

КУЧ-ҚУДРАТИМИЗ—

ТОШКЕНТ. Украиналик бинокорлар шаҳарчасида «Киевлянка» қизлар ансамбли тузилди. Ҳаваскор артистлар программасида улар Тошкентда ўрганган ўзбек қўшиқ ва рақслари бор. Ансамбль қардош республикаларнинг қурилиш майдонлари, шаҳар корхоналарида муваффақиятли концерт бермоқдалар.

СУРАТДА: сувоқчи Лидия Соловей ўзбеча рақс ижро этмоқда.

Халқаро ишчилар ҳаракати барча отрядларининг мустаҳкам бирлиги, пролетар интернационализми принципларини изчиллик билан амалга ошириш — бу ҳаракатнинг узил-кесил ғалаба қозониши учун зарур шартдир. (К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига аталган Тезислардан).

Интернационал куйланяпти

Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг француз тили факультетида Париж Коммунаси куни зўр тантана билан нишонланади. Бу йил ҳам факультетда Париж Коммунаси кунига бағишланган катта кеча уюштирилди. Кеча давомида француз тилида шеърлар айтилди, қўшиқлар жаранглади.

Кеча очилишида залдагилар машҳур «Марсельеза» қўшиғини айтишди. Иккинчи курс студенти Демьянова қаҳрамон Париж шаҳридаги революция кунлари ҳақида ҳаяжонланиб гапирди. Ундан сўнг иккинчи курс студентлари саҳнага чиқиб, Луиз Мишелнинг «Яшасин Коммуна» деган поэмасини ўқишди: Биринчи курс студентлари Нишонбоева, Бўрнева ва бошқалар француз тилида шеърлар ўқишади. «Интернационал» қўшиғининг автори Эжен Потье шеърлари ҳам айтилади.

Хўжаева, Самандаров, Сиддиқов каби студентлар Коммуна кунларида болалар ўзларини қандай тутганликлари, уларнинг роллари ҳақида батафсил гапириб беришди. Студентлар хор бўлиб «Инсургент» ва «Карманьола» қўшиқларини айтишади. Шунингдек студентлар рақс ҳам тушадилар. Кеча охирида студентлар ва ўқитувчилар ўлмас революцион гимнини ижро этишади.

Студентлар озодлик ошиғи, жўшқин қалбли бу халқнинг тилига муҳаббат уйғотган ўқитувчилари Вера Михайловна Деланс, Нелла Климовна Мирхайдарова ва факультетдаги кўпгина бошқа ўқитувчилардан ниҳоят хурсанд бўлишди.

ГУЛЛАР ЯРАШАДИ

Шаҳримиз тобора равнақ топяпти. Қад кўтараётган янги-янги замонавий биноларни кўриб, ўзимда йўқ севинаман.

Бундан 2 йил олдин табиий офат туфайли шаҳримиз бошига тушган жароҳат битяпти. Янги Тошкентни бутун мамлакат қуряпти. Мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги, бир-бирига меҳрибонлиги самараси кун сайин яққол кўзга ташланмоқда.

Шаҳар марказидаги украин дўстларимиз қурган уйларни айтмайсизми? Янги уйлар олдига ўтказилган мевали-манзарали дарахт кўчатлари барг чиқаряпти. Мен ҳам ўзим яшаб турган уй атрофига кўчатлар ўтқаздим. Бу кўчатлар барқ уриб ўсмоқда.

Пойтахтимиз бундан ҳам гўзал бўлади. Бу нарса биз шаҳарликларга ҳам боғлиқ, албатта. Ҳар биримиз эндиликда дўстлик, қаҳрамонлик шаҳри деб ном олган Тошкентимизни гулларга буркашга ҳисса қўшайлик. Дўстлик — қувонч, бахтдир. Дўстлик шаҳрига гуллар, чаманлар ярашади.

Турсун КАРИМОВ.
шахсий пенсионер.

Диёримиз шайдолари

Серқуёш диёримиз Ўзбекистон, унинг қаҳрамон ва мардлик шаҳри Тошкентнинг довруғи эндиликда ҳамма ёққа ёйилган. Бу доврғни эшитган чет эллик туристлар қуёшли республикамизни ўз кўзлари билан кўргани ўзбек халқи эришаётган ютуқлар билан танишгани Ўзбекистон ва унинг пойтахти Тошкентга келиб, бу ердаги ишларга тан бериб кетмоқдалар. Эндиликда шаҳримизга ташриф буюрадиган меҳмонлар сони 1955 йилдагига нисбатан бир ярим-икки бараварга ошди. Шу йилнинг уч ойи ичидагина бу ерга келган туристларнинг сони ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки баравар кўп бўлди.

Айни кунларда шаҳримизда англиялик туристлар меҳмон бўлиб турибшибди. Англия университетларидан бирининг 37 ўқитувчисидан ташкил топган бу туристлар группаси республикамизда халқ маорифининг қўйилиши масалалари билан, болалар ва мактаб ёшигача муассасалардаги тарбиявий ишлар билан танишмоқдалар. Лондондан келган меҳмонлар Чилонзорнинг 11-кварталидаги болалар комбинати ва Октябрь районидаги 24-мактабда бўлдилар.

Англиялик туристларни айниқса халқимиз яратган тарихий ёдгорликлар қизиқтирди. Шу туфайли улар жаҳондаги энг қадимий шаҳар Самарқандда бўлиб, бу ердаги архитектура ёдгорликларини мароқ билан томоша қилдилар.

Республикамиз з г а Польшадан ҳам кўплаб меҳмонлар келиб турищади. Уларни ўзбек халқининг ҳаёти ва маиший турмуши қизиқтиради. Куни кеча 30 дан ортиқ польшалик туристлар бу ерга ташриф буюришди. Улар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, шаҳарнинг бутун мамлакат қурувчилари ишлаётган йирик қурилиш майдонларида бўлдилар.

Шу кунларда бизда Германия Федератив Республикаси, Германия Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг туристлари ҳам меҳмон бўлиб турибшибди. Бундан ташқари Ўзбекистон пойтахтида бу ерга якка ўзлари келган француз, швед, япон, эрон, югослав туристлари ҳам меҳмон бўлиб турибшибди.

Ўз навбатида кўпгина Совет туристлари, шу жумладан ўзбекистонлик туристлар чет элларга бормоқдалар. Яқин вақт ичида бир группа ўзбек туристлари Германия Демократик Республикаси ва Чехословакияга, май ойида эса Болгария, Венгрия, Польша, Румыния, Францияга борадилар.

Ўзбекистон минглаб туристларни ўз қучоғига қабул қиляпти. Орадан бироз вақт ўтгач, шаҳримизга ташриф буюрадиган меҳмонларни Революция хиёбонида қад кўтараётган «Ўзбекистон», Самарқанднинг Горький номли хиёбонида қурилаётган «Улуғбек» ва қадимий Бухорода қурилаётган «Амударё» меҳмонхоналари ўз қучоғига олади.

Ўзбек халқининг қўлга киритаётган улуғвор ютуқлари ленинча миллий сиёсат тантанасининг ёрқин далилидир.

Ўзбекистонни ҳақли равишда Шарқда машъал деб атайдилар. Ана шунинг учун ҳам бу ерда Совет ҳокимияти йилларида қўлга киритилаётган ютуқлар кўпгина чет эллик меҳмонларнинг диққатини ўзига тортяпти.

Бири-бирига пайванд

Тошкентда қардошлар томонидан қўйилган ҳар бир ғишт, қурилган ҳар бир бинода абадий дўстлигимиз, қон-қариндошлигимиз рамзи, биродарлигимиз ифодаси бор. Бири-бирига устоз, бири-бирига шогирд эллар, дили-дилига пайванд миллатлар билак кучининг кўри бор бунда.

* * *

Тошкентнинг марказий майдони — Владимир Ильич номли майдон. Намойишчилар ўтадиган бетон йўл атрофи гуллар билан безанган. Оппоқ мармардан қилинган минбар кўз қамаштиради. Чор атроф гулзор, кўмкўк майсалар муҳташам бинолар ҳуснига ҳусн қўшиб турипти...

Қурилиш ишлари авжида: бу ерда II-висотстрой трестининг қурилиш ветерани Михаил Груздев бошлиқ бригадаси аъзолари ишлашмоқда. Грек фарзандлари Никос Гризбанис, Христос Жорас бошлиқ пардозчилар бригадаси аъзолари эса сунъий сув ҳавзасининг сувоқ ишларини давом эттиришмоқда.

Сунъий сув ҳавзасининг бошқа участкасида ҳам иш қизғин. У ерда ўзбек фарзанди арматурачи Бобожон Ҳолиқов, дурадгор Григорий Пак, Роман Пирсов каби турли касб эгалари ҳам қўлни-қўлга бериб, бир оила фарзандларидек ишлашмоқда, кунлик нормаларини ортиғи билан адо этишмоқда.

* * *

Ўзбекистон пойтахти йилдан-йилга кенгайиб, аҳоли тобора кўпайиб бормоқда. Ҳозир 107 миллат вакиллари истиқомат қилаётган шаҳримиз майдони 21 минг гектарни ташкил қилади. Унинг келажаги янада порлоқ —бош планга асосан 1 миллион 400 минг кишига мўлжаллаб қурилмоқда; аҳолига хизмат қилувчи енгил саноат корхоналари тармоқлари кенгайтирилмоқда.

Бош планда айниқса уй-жой қурилишига катта эътибор берилади — беш йилликнинг охирига бориб пойтахтимизда 5 миллион 600 минг квадрат метр уй-жой бинолари тикланади.

* * *

Ленин орденли «Главмосстрой» бинокорлари Тошкентда 230.000 квадрат метр уй-жой, 4000 ўқувчига мўлжалланган учта мактаб, 1860 болага мўлжалланган еттита боғча-ясли, Савдо маркази ва кўпгина маданий-маиший хизмат объектларини қуриш мажбуриятини олишган эди.

Улар Тошкентга келган биринчи кунданоқ қурилиш майдонларига зарур материалларни ўз вақтида тайёрлаш ҳақида ғамхўрлик қилишди. Ҳар бири 700—750 кубометр маҳсулот тайёрлайдиган иккита бетон қориш установкаси қурилди. У установкалардан бири пульт бошқармасидан автоматик усулда бошқарилади.

Ўтган йили Москва бинокорлари баракали ишладилар: 100284 квадрат метр уй-жой, бир мактаб, иккита болалар боғча-яслиси ва Беруний майдонида ер ости йўлини қуриб фойдаланишга топширдилар. Шу йилнинг биринчи кварталида эса 500 квартира, битта болалар боғчасини қуриб тақдим қилдилар. Эндиликда улар мажбуриятни муддатидан олдин бажариш учун ғайрат қилмоқдалар.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ремонт-механика заводи ишлаб чиқараётган ажойиб гидропресслар ва қишлоқ хўжалик техникаси ремонтида фойдаланиладиган ремонт стендлари жаҳоннинг кўпгина мамлакатларига жўнатиб турилади.

СУРАТДА: цех техника контроли мастери Г. Першин ва жойловчи ишчи Д. Кенжабоев ўртоқлар янги стендларни жўнатиш учун ҳозирлик кўраётирлар.

ЛЕНИНЧА ЎҚИБ...

Институт вестибюлидан чап қанотга бурилишингиз билан кўзингиз «Аълочилар стенди»га тушади. Ёқимтойгина, кулиб турган студент чеҳраси, албатта, диққатингизни ўзига жалб этади. Сурат тагига «Химия-биология факультети, V курс студенти Абдусалим Жонибеков, Ленин стипендиати» деган ёзувлар битилган.

Мен Абдусалом билан химия кабинетида учрашдим. У диплом ишига доир кузатув олиб бораётган экан.

— 1957 йили Зомин районидаги ўрта мактабни битирганимдан сўнг, Совет Армияси сафига чақиришди. Хизмат муддатини ўтаб, тўғри Тошкентга келдим. Педагогика институтига қабул имтиҳонларини «аъло» баҳоларга топширдим. Мана шу кунгача аъло ўқийман, Ленин номидаги степендия олаётганим билан фахрланаман.

Абдусалом бундай муваффақиятга меҳнатсеварлиги, доҳиймиз В. И. Лениннинг «Ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш» деган ибратли сўзларига доим амал қилиши натижасида эришди. У лекциялардан бўш вақтини лабораторияда ёки кутубхонада қўшимча адабиётларни, матбуотда эълон қилинган мақолаларни мутолаа қилиш билан ўтказади.

Абдусалом Жонибеков актив жамоатчи, институт партия бюроси, комсомол комитетининг аъзоси.

Диплом ҳимоясига кўп вақт қолгани йўқ. Абдусалом бу сўнгги синовдан ҳам муваффақиятли ўтиш учун ўз устида тинмай ишлаяпти.

Э. ҲАСАНОВ.

Тошкент СССР халқлари интернационал дўстлигининг ҳақиқий рамзидир. Қардош республикалар қурувчиларининг ёрдами билан у қисқа вақтда ўз қиёфасини янада ўзгартирди ва халқлар дўстлиги шаҳри бўлиб қолди.

СУРАТДА: Усмон Юсупов кўчасидаги «Марказ 13» кварталида қаҳрамон ленинградлик бунёдкорлар томонидан қурилган муҳташам бинолар ва москвалик қурувчилар ҳадя этган уйлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ЯГОНА МАҚСАД

Мактаб ўқувчилари номига ёзилган турли туман хатларни почтальон бу ерга тез-тез олиб келади. Бу хатларнинг бири Чехословакиядан бўлса, иккинчиси узоқ Монголиядан, учинчиси эса гўзал Арманистондан.. Бу хатларни турли миллат вакиллари ёзган бўлсада, уларни ягона мақсад — дўстлик иплари бир-бирлари билан бирлаштирган.

Мана бугун мактабнинг 10-синф ўқувчиси Муборак Алиевага грузиялик ўқувчи Омалия Мамасахлисидан хат келибди. Омалия серқуёш ўзбекистонлик дугонасини яқинлашиб келаётган баҳор байрами билан қутлаб, унга совғалар юборибди. Муборак ҳам ўз жавоб хатида дугонасига мактаб ҳаётидаги янгиликлар, Тошкентимизнинг гуллаётгани, баҳор унга ўзгача файз киритгани ҳақида ёзиб юборди.

Ўқувчиларнинг қардош болалар билан дўстлиги, ҳамкорлиги яхши анъанага айланиб боряпти. Уларнинг чет эллик ва қардош пионерлар билан алоқасини янада мустаҳкамлаш мақсадида бу ерда «Дўстлик клуби» ташкил этилганди. Мана салкам бир йилдирки, 63-мактаб ўқувчилари Чехословакия, Германия Демократик Республикаси , Польша, Монголия сингари хорижий мамлакатлар ва қардош республикаларнинг ўқувчи-ёшлари билан мактублар алмашадилар, бир-бирларига ўзларининг жонажон шаҳарлари кўринишини акс эттирувчи суратлар, эсдалик совғалари юбориб турадилар.

Яқинда мактабнинг чевар қизлари ўзлари тиккан ўзбек дўпписи, кашталарини, миллий ўзбек кийимларини немис дугоналарига юборишди.

«Дўстлик клуби» аъзолари шу кунларда 1 Май байрамига қизғин тайёргарлик кўришяпти. Улар чет эллик дўстларини қутлаб, уларга қалб сўзлари битилган хатлар, откриткалар йўлламоқдалар, эсдалик совғалари тайёрламоқдалар.

● *Публицист минбари*

Тошкент— халқлар дўстлиги рамзи

Тошкентликман. Паспортимда туғилган жойимнинг номи Тошкент деб кўрсатилганидан, тақдир мени Тошкент билан боғлаганлигидан беҳад миннатдорман, мамнунман. Бундан қувонаман. Нега қувонмай, ахир! Кўп минг йиллик тарихнинг юзини кўрган кўҳна шаҳар фуқароси бўлиш бахти насиб қилган экан, бу билан нега мағрурланмай, фахрланмай!

Оташ нафас шоир Тошкентга баҳо бериб, унинг сувини ичган чумчуқ ҳам Макка тиллодан бўлса-да, қайтиб келади деган экан. Шундай. Шаҳрим ризқ-рўз макони, тўкинчилик наҳри, нон шаҳри сифатида оламга машҳур.

Гарчи шаҳар жаҳондаги энг мўйсафид шаҳарлар билан ёш талашса-да, унинг доврўғи, овозаси, донғи Совет ҳокимияти йилларида янада жаранглаб оламга тарқалди. Дўстга бағри очиқлиги, самимийлиги, олий ҳимматлиги билан ўша очарчилик йилларида бепоён Россиянинг нон излаб келган гўдакларига ризқ-рўз берди, уларни ўз онасидек меҳрибонлик билан парвариш қилди. Улуғ Ватан урушининг ўша қонли жангларида олов халқаси ичидан фронт орқасига юборилган юз минглаб болаларни, чолу кампирларни қайноқ бағрига олди. Уларнинг мусофирлигини сира-сира билдирмади.

Халқимиз «яхшилик ерда қолмайди» деб бежиз айтмайди. Тошкентнинг қон-қардошларимизга кўрсатган меҳр-муҳаббати, илтифоти оқибатсиз қолмади. 1966 йил 26 апрель тонгида табиат бор бисотидаги наъмаларини ишга солиб, сабр-бардошимизни синовдан ўтказганда бутун совет халқи Тошкент билан, тошкентликлар билан бирга бўлди, табиий офатни биргаликда бартараф этди.

Баъзан «дўстлик» сўзини тилга олганда унинг аҳамиятига унча эътибор бермасдик. Биргина шу сўзнинг заминида қанчадан-қанча маъно, моддий қудрат борлигини Тошкентда юз берган офат кунларида очиқ-ойдин ҳис этдик. Тошкент заминни бешик тербатдек ерни аллалаётганига қарамай, барча иттифоқчи республикалардан, Москва ва Ленинграддан Иттифоқимизнинг ҳамма-ҳамма бурчакларидан кўнгиллилар ёрдамга отланди.

Ўшанда мен «Совет Ўзбекистони» газета редакциясининг топшириғига биноан, Тошкентни қайта қуришда амалга оширилаётган ишларни ёритиш билан шуғулланардим. Зилзила оқибатларини тугатиш билан шуғулланувчи Ҳукумат комиссияси мамлакатнинг турли ерларидан ёрдамга келаётган эшелонлар рўйхатини айтиб, улгуролмас эди — Тошкент бошига тушган офатни жасорат билан енгишга шай турганлар шу қадар кўп эди! Эрталаб Луганскдан келган қурилиш-монтаж поездини кутиб олсак, редакцияга етмасимиздан Ярославлдан навбатдаги эшелон келганлигини хабар қилишарди. Иш шу қадар жадал эдики, Тошкентни қайта тиклашга келганлар зилзила тафсилотларини ўз кўзлари билан кўришга ҳам улгуролмаёқ, қурилишга киришиб кетган эдилар.

Ўша йили майнинг бошларида Тошкент биқинидаги Сергелида бўлдим. Болтиқбўйи ва Киев, Ленинград ва Узоқ Шарқ ҳарбий округларидан келган бинокорлар қуп-қуруқ ерда икки йилда шаҳар қуриб берамиз деганларида, гапининг очиғи, ишонқирамаган эдим. Наҳотки, икки йил ичида бир шаҳар қуриш мумкин бўлса деб ҳайрон қолган эдим. Аммо, воқелик ҳар қандай хаёлдан ҳам устун келди. Тошкентда жаҳон шаҳар қурилиш практикасида мисли кўрилмаган воқеа юз берди — ниҳояти етти ой ичида бутун бир шаҳар қад кўтарди! Ҳозир Сергели Тошкентнинг кенжа районларидан бири бўлишига қарамай, шаҳримизнинг кўркига кўрк бўлиб қолди.

Тошкентни қайта қуришда Курил оролларидан Кушкагача, Калининграддан Шимолий қутбгача — бағри кенг она-Ватанимизнинг ҳар бир меҳнаткаши иштирок этиш орзусида куйиб-ёнди, шаҳар пойдеворига биттадан бўлса ҳам, ғишт қўйсам деб орзу қилди. Дўст-ёри учун бундай куйиб-пишиш, ташвишини енгиллаштиришга бўлган интилиш нималарга қодир бўлганлигини эндиликда дўстларимиз ҳам, душманларимиз ҳам яққол кўриб турибди: бир ярим йил ичидаёқ зилзила жароҳатлари тугатилди. Шаҳарликлар шу давр ичида 2 миллион квадрат метрдан кўпроқ янги квартираларнинг калитига эга бўлишди.

Шаҳар СССР Министрлар Совети 1966 йил 4 майда тасдиқлаган Тошкентни қайта қуриш Бош плани асосида планли равишда ўз қиёфасини ўзгартирмоқда. Бош план асосида шаҳарнинг янги массивларини, бир-бирида кўркам биноларини қай тахлитда қуриш устида Тошкентнинг 27 та лойиҳалаш ташкилотига уюшган 12 минг мутахассис, қардош республикалардан келган мингдан ортиқ зукко лойиҳачилар бош қотиришди.

Бош планнинг қандай оқилона амалга оширилаётганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Москва ва Ленинград, Киев ва Минск, Тбилиси ва Боку, Болтиқ Бўйи ва Закавказье, Олмаота ва Ашхабод маҳаллаларининг ҳар бири шинам бир замонавий шаҳарни эслатади. Буларни тошкентликларга қардошларимизнинг қўли гул бинокорлари туҳфа этишди!

Тошкентни бунёд этишда кўрсатилаётган жасоратни, бинокорларнинг шижоатини ўйлаганда беихтиёр халқимиз яратган бир афсона эсга келади: аллақайси бир хон шаҳар атрофига қўрғон олдирганин етти ёшдан етмиш ёшгача бутун аҳолини ишга солибди. Ўзи тепада туриб қараса, одамлар орасида мункайган бир чол супрадай кетмонини тешадай ўйнатиб тупроқни терак бўйидан ҳам баландроққа иргитаётган эмиш. Хон чолни чақиртириб, бу сирнинг тагини суриштирса, чол белига минг олтин боғлаб олган экан. Унинг белига шу олтинлар қувват бераётган экан. Хон олтинни чолнинг белидан олиб қўйиши билан, унинг тиззалари қалтираб йиқилибди-ю, ҳатто ўрнидан туришга ҳам мажоли келмапти.

Лекин чолга қувват берган нарса олтин бўлса, бизнинг халқимизга қувват бериб турган, ҳар қандай ёвуз кучга қарши қалқон бўлган, ҳар қандай фалокат олдида унга жасорат, матонат бағишлаган нарса Иттифоқ халқларининг иноқлигидир. Ҳурматли адибимиз Абдулла Қаҳҳорнинг «Ҳаётимиз жамоли» мақоласидаги бу гапларни бугунги кунда ҳар биримиз такрорлашимиз мумкин.

Тошкент бир вақтлари ризқ-рўз шаҳри, нон шаҳри, дўстлик шаҳри, тинчлик шаҳри деб юритиларди. Бугунги кунда унинг бу сифатларига яна бир олижаноб сифат қўшилди: Тошкент — интернационал шаҳар, халқлар дўстлиги шаҳри бўлиб қолди. Бу ерда бир юзу етти миллат фарзандлари қўлни-қўлга бериб, нурли келажак сари дадил қадам ташламоқдалар.

Эндиликда муаззам шаҳримизни дунёнинг етти иқлимидаги ҳамма халқ ва элатларнинг вакиллари яхши билишади. Бу ерда Осиё ва Африка халқлари ёзувчиларининг анжумани, Ҳиндистон ва Покистон давлатларини яраштиришга бағишланган халқаро кенгаш, яна қанчадан-қанча халқаро йиғинлар бўлиб ўтди. Уларнинг ҳаммаси тошкентликлар дилидагидай соф ният билан, яхшилик билан якунланди. Бугунги кунда Тошкентда Лаъл Баҳодир Шастри, София, Богдан Хмельницкий, Алексей Толстой, Гоголь кўчалари ва даҳалари борлигига ажабланмаганимиз каби Покистон ё Ҳиндистонда, Бирлашган Араб Республикаси ёки Афғонистонда Тошкент маҳалласи, ўзбек диёрининг улуғ фарзандларидан Улуғбек ё Бобир, Навоий ё исёнкор Ҳамза номи қўйилган кўчалар борлигидан ўша мамлакатларнинг халқлари ҳам сира таажжубланишмайди.

Шундай. Тошкент муҳри босилган машина ва ускуналарни жаҳоннинг жуда кўп мамлакатларида учратган киши бугунги кунда бунга сира ажабланмайди. Тошкент тамғаси билан чиққан машина бугун дунё бозорида ҳатто Америка Қўшма Штатлари ишлаб чиқарган шу типдаги машинадан устун чиқаётган экан, бунинг сира ажабланадиган жойи йўқ. Инсониятнинг эзгу-орзуси — коммунизм қуриш йўлидан дадил бораётган улуғ Советлар мамлакатининг йирик индустриал шаҳарларидан бири бўлган Тошкент жаҳон бозорида шундай бақувват рақобатчи билан беллашишга улуғ Ленин туфайли, шонли Коммунистик партия туфайли, марксизм-ленинизм классиклари яратган коммунизм ғояларини изчил амалга ошириш туфайли қодир бўляпти.

Бизда ҳамма халқлар тенг, иноқ ва аҳил. Улар бир оила фарзандларидек яшаб ва ишлаб, бири-бирига устоз ва шогирдлик қилиб, ҳаммамиз учун муштарак мақсадни — коммунизмнинг муҳташам биносини тезроқ қуриш мақсадини дилга жо қилган ҳолда Ленин йўлидан дадил олға бормоқдалар. Жамиятимизнинг буюк ғалабаларидан бири бўлган Совет Иттифоқи халқларининг метиндек мустаҳкам, бузилмас дўстлиги мавжуд экан, энг тўғри компас — марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланган йўлбошчимиз Коммунистик партия бизга раҳнамолик қилаётган экан, бизни ўзимиз танлаб олган бирдан-бир тўғри йўл — коммунистик жамият қуриш йўлидан тойдира оладиган ҳеч куч дунёда йўқ!

Абдукарим НАБИХЎЖАЕВ.

БУЗИЛМАС ДЎСТЛИГИМИЗ

Шаҳримиздаги Тўқимачилик институтида кўп миллат вакили таҳсил кўради. Бир-бири билан иноқ «оила» фарзандларига боқиб қувонасиз.
Сиз суратда шулардан бир гуруҳини кўриб турибсиз.

Р. Ткач фотоси.

ҚЎШИҚ ДЎСТЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Композитор Ҳайри Изомовнинг номи республикамизда машҳур. Унинг «Жон қизлар», «Ким ўзи», «Жонажон ўлка» сингари дилрабо қўшиқлари Ўзбекистоннинг ҳамма ерида янграган. Бу қўшиқларни эстрада артистлари. ҳарбий ансамбллар, бадиий ҳаваскорлар куйлашади.

Бундан бир неча йил муқаддам Ҳайри Изомовни афғонистонлик музика шинавандалари ҳам яхши билиб олишди. Ўзбек композитори ва дирижёрига Афғонистон радиосида музика масалалари бўйича маслаҳатчи бўлишдек масъулиятли ва фахрли вазифа юклатилганди.

Ҳозир композитор Қобулда ўтказган кунларини афғон халқининг Совет Ўзбекистонига ва Москвага бўлган қизиқишини, қўшни мамлакатга ёрдам бераётган врачларимиз, энтомолог ва инженерларимиз, ишчиларимиз ҳақида айтган илиқ сўзларини завқ билан эслайди.

Вазифам жуда оғир эди. Лекин ғоят фойдали ишни бажараётганлигим менга куч бағишларди — деб эслайди Ҳайри Изомович.—Афғон ёшлари Шарқдаги барча ёшлар сингари маориф ва маданиятга интилаётганликларини ҳар қадамда кўриш мумкин эди.

Мен албатта, композитор сифатида уларнинг музика ва санъатга бўлган қизиқишларини таъкидлаб ўтаман. Афғонистонда ажойиб музикачилар ва қўшиқчилар, композиторлар бор. Афғон композиторлари Сармаст ва Нанголай республикамиздаги музика шинавандаларига маълум. Шунингдек, бизда Парвин, Рукшона, Жило сингари халқ қўшиқчиларини ҳам яхши билишади.

Республикамизга машҳур афғон қўшиқчилари Ҳиёл ва Залонд гастролга келишган. Афғон музикаси ўзбек музикасига жуда яқинлиги меҳмонларнинг катта муваффақият қозонишларига ёрдам берганди. Лекин шунга қарамасдан булар ҳеч қандай билимга эга бўлмаган, табиатан туғма қўшиқчилардир. Туғма талант ва меҳнат уларни санъат чўққисига олиб чиқди. Эндиликда бу қўшиқчилар ўзларининг битмас-туганмас куч-қувватлари, тажрибаларини халқ санъатини ривожлантиришга, ёшларни тарбиялашга сарфламоқдалар. Бу ишда уларга совет мутахассислари яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Афғон халқи совет кишиларининг ёрдами дўстона ёрдам эканини яхши тушунишади. Бу ёрдам юракдан берилаётганлиги учун ҳам ўз табиати жиҳатидан ғоят инсоний ва ғоят беғараздир.

Мен борганимдан кейин биз тезда афғон радиоси эстрада оркестрини ташкил этишга киришдик. Сармаст дирижёрлик қилди. Оркестр Афғонистон композиторлари қўшиқларидан дастлабки программани тузганда, бу мамлакатнинг маданий ҳаётида катта воқеа сифатида кутиб олинди.

Куй ва қўшиқ бизнинг дўстлигимизни мустаҳкамлади.

Афғонистонда бир нечта халқ куйларини қайта ишладим. Ўйлайманки келгусида мен композитор сифатида афғон музикасига кўп марта қайтаман.

Қўшни мамлакатда композиторлар. музикачилар ва раққосалар орасида талайгина дўстлар орттирдим. Яқинда афғон санъат усталари яна Тошкентда гастролда бўлдилар. Уларнинг концертини эшитганимда, ҳаёл мени совет кишилари дўстона истаклар билан борадиган ўша гўзал Афғонистонга олиб кетди.

> ...Меҳнаткашларнинг уюшқоқ ва интизомли бўлиши, уларнинг сабот-матонатли бўлиши ва бутун дунё меҳнаткашлари билан ҳамкорлиги узил-кесил муваффақиятга эришиш учун гаровдир.
>
> В. И. ЛЕНИН.

Халқлар дўстлиги қуёшдек ёрқин пўлатдек мустаҳкам. Рассом П. Касьянов.

БИР СИҚИМ ТУПРОҚ

● *Дўстлик ёзишмалари*

Буни қаранг, шу воқеага ҳам дарров икки йил бўлибти-я! Зуҳранинг назарида эса бу худди бир ҳафта бурун бўлиб ўтгандай. Нимаики кўрган-билган бўлса ҳаммаси кечагидек ёдида турибди...

Ўшанда у биринчи бор поездга тушиши эди. Улар тушган поезд поёнсиз қозоқ чўлларини, ям-яшил ўрмонларни кесиб ўтди. Тўрт кеча-ю, тўрт кундуз деганда болалар Украинанинг Суми областига етиб келдилар. Вокзалда уларни шунчалик катта тантана билан кутиб олишларини ҳеч ким кутмаганди. Бир томонда форма кийган, қўлларига гулдасталар ушлаб пионер ва ўқувчилар, комсомоллар, иккинчи томонда эса, катта ёшдаги кишилар туришарди. Болалар перронга тушишганда оркестр садолари янграб кетди. Кишилар тошкентлик болаларни ўз фарзандларидай бағрларига босдилар. Зуҳранинг назарида бу ердаги катта-ю кичик азалдан таниш, қадрдонлардай эди. Украина табиий офатдан қаттиқ талафот кўрган тошкентлик меҳнаткашлар фарзандларига қалб қўрларини сочди...

Вокзалда болаларни икки группага бўлишди. Ўқитувчи Машҳура Шамсиева бошлиқ болалар «Дружба» пионер лагерига, Зуҳрулла Ҳайдаров бошлиқ болалар эса «Орлёнок» пионер лагерига жўнаб кетдилар. Ҳар икки лагерь бир-биридан унча олис эмас, иккиси ҳам ўрмон ёнида эди. Ҳамиша чарақлаб турган қуёш, тоза ҳаво, ям-яшил ўрмон ва майсазорлар болаларга енгил руҳ бағишлади. Лекин, бу ерда уларга ҳаммасидан ҳам ёққани кишиларнинг меҳрибонлиги ва меҳмондўстлиги бўлди. Ўзбек ва украин болалари бир дамда туғишганлардай бўлиб кетдилар.

Зуҳра ҳам шу ерда Валя Ткаченко, Мария Лемешко, Лида Ряснова сингари украин қизлар билан дугона тутинди. Уларга ўзбекча «салом», «хайр», «дўстлик» сўзларини ўргатди. Украин қизлар ўзбек дугоналарига ўз урф-одатларини ўргатдилар, меҳмон қилдилар. Ойдин кечаларда лагерь ҳовлисида ўрмоннинг хазин шовуллашини босиб кетгудай бўлиб рус, украин ва ўзбек қўшиқлари янгради.

Украинада ўтган уч ой тошкентлик болалар қалбида ўчмас из қолдирди. Уларнинг назарида каникул кўз очиб юмгунча ўтиб кетгандай бўлди. Ўқувчилар Киев шаҳрига экскурсияга бордилар, колхоз ва совхозларда бўлдилар. Улуғ Ватан урушининг ветеранлари ва партизанлар билан учрашдилар. Ветеранлар украина тупроғини гитлерчи фашистлардан озод қилишда бошқа миллат вакиллари билан елкама-елка туриб жанг қилган ўзбек йигитлари ҳақида сўзлаб беришди.

Тошкентлик болалар Украинадан бир олам таассурот билан қайтдилар.

Шундан бери қарийб икки йил вақт ўтди. Бу вақт ичида Моннон Уйғур номидаги 22-мактабнинг ўқувчилари икки синфга юқорилашиб, икки ёшга улғайишди. Зуҳра ўша пайтда 8-синфда ўқирди. Мана ҳозир у 10-синфда ўқияпти. Ўтган бу муддатда у Украинадаги дугоналари билан дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлади.

Зуҳранинг шахсий альбомида украиналик дўстларининг расмларини, улар юборган открытка ва хатларни кўриш мумкин. «...Мен сизларни тез-тез эслаб тураман, — дебди Валя Ткаченко дугонасига ёзган хатларининг бирида. —Сизлар қандай қувноқ, меҳрибон ва ақлли эдинглар-а! Ўзаро иноқ аҳил, дўстлардан жонларингни ҳам аямасдинглар. Биз бирга кўп бўлмадик, лекин мана шу қисқа вақт мобайнида сизларни қаттиқ севиб қолганлигимни мана ҳозир ҳис қилиб турибман... Зуҳра, сен мени ҳеч қачон унутмаслигингни яхши биламан...» Шундан кейин Валя дугонасига ўқишлари, Белопольедаги янгиликлар ҳақида ёзибди.

Мана шундай илиқ сўзлар битилган хатларни Украинадан фақат Зуҳрагина эмас, Шоҳида Эрбутаева, Мавжуда Эшонова, Гулчеҳра Ёқубова, Рустам Орипов, Жамшид Ғафуров, Олтин Муҳамедов, Босит Соатов, Саодат Ўлмасова, Ўлмас Тўлаганова сингари ўқувчилар ҳам олиб турибшибди. Мактабда комсомол ва пионер ўқувчиларнинг ташаббуси билан «Дўстлик бурчаги» ташкил қилинган. Бу ерда Украинадаги ва Иттифоқимизнинг бошқа республикаларидаги, чет эл мамлакатларидаги пионер ва ўқувчилар юборган совға-саломлар сақланмоқда.

Ўтган йилнинг октябрь ойида мактаб ўқувчилари ўзлари дам олган «Орлёнок» пионер лагеридан дубдан чиройли қилиб ясалган қутича олдилар. Кўпчилик тўпланиб қутичани очишди. Унинг ичига бир сиқим Украина тупроғи солинганди. Қутича қопқоғига қуйидаги сўзлар битилибди:

«Лебедина район комсомол-ёшларидан Украинада уч ой дам олган тошкентлик пионер ва ўқувчиларга эсдалик учун. Мана шу тупроқ ўзбек ва украин халқлари ўртасидаги дўстликнинг рамзи бўлиб хизмат қилсин.

Яшасин СССР халқлари ўртасидаги абадий дўстлик!»

Маннон Уйғур номидаги 22-мактаб ўқувчилари бу тупроқни украиналик болалар юборган совғалар орасида энг қимматлиси, энг мўътабари сифатида сақламоқдалар. Чиндан ҳам Украина тупроғи ўзбеклар учун ҳам мўътабардир. Чунки бу тупроққа Улуғ Ватан урушининг омонсиз жангларида катта акаларимиз, оталаримизнинг қони тўкилган.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ АМАЛДА

* Совет Иттифоқи ривожланаётган ўттиздан ортиқ мамлакат билан иқтисодий ва техника ҳамкорлиги ҳақида битим тузган. Озодликка эришган мамлакатлар билан 600 га яқин объектни қуриш, ташкил қилиш ёки кенгайтириш юзасидан иқтисодий ва техник ёрдам кўрсатиш бўйича битим тузилган. Бу объектлардан 200 га яқини фойдаланишга топширилади.

Бу объектлар орасида 43 машинасозлик ва металлни ишлаш заводи, 20 дан ортиқ қора ва рангли металлургия комбинати ҳамда заводлари, 20 та химия ва нефтни қайта ишлаш заводи, 24 электростанция (завод электростанциялари бу ҳисобга кирмайди), 60 дан ортиқ енгил, озиқ-овқат саноат корхонаси, юздан зиёдроқ қишлоқ хўжалик объекти, 60 га яқин транспорт ва алоқа объекти, деярли 90 та ўқув юрти ва бошқа объектлар бор.

* Ёш мустақил давлатларда СССР ёрдамида қурилган ва қурилаётган корхоналар пўлат ишлаб чиқаришни деярли 6 минг тоннадан зиёдроқ, темир рудаси қазиб чиқаришни 4,3 миллион тонна, нефтни қайта ишлашни 8,5 миллион тонна, темир қазиб чиқаришни йилига 2,7 миллион тонна кўпайтириш имконини беради.

* * *

Озодликда яшаш учун қон тўкилишига ҳам тайёр бўлган Африка халқлари Африкани озод қилиш учун кўп қурбон бердилар ва жафо чекдилар .Лекин шуни рад этиб бўлмайдики, Октябрь революцияси туфайли Совет Иттифоқида биринчи социалистик давлат барпо қилинганлиги, социализм назариядан жаҳон социализм системасига айланганлиги ва ҳозир у тарихнинг боришига ҳал қилувчи таъсир ўтказаётганлиги натижасида Африка жуда тез ва нисбатан осон озод бўлди.

Али ЯТА,
Марокаш Компартиясининг бош секретари.

* * *

Биз фақат Африка давлатларидан эмас, балки социалистик давлатлардан ҳам ёрдам олмоқдамиз. Мозамбик ва Ангола тоғларида ёки бошқа районларда бизнинг партизанларимиз фойдаланаётган қуролларнинг анчагина қисми бизга социализм мамлакатларидан келган.

Марселино Дос Сантос.
ФРЕЛИМО сиёсий бюроси аъзоси (Мозамбик)

ТАЛАБАЛАРНИНГ ИБРАТЛИ ИШИ

Студентларнинг шаҳарчаси тобора обод бўляпти. Ёзги кинотеатр, ҳаммом, умумий овқатланиш муассасалари, икки автобус, троллейбус ва трамвай маршрутлари студентлар хизматида. Бу ерда турли миллат фарзандлари аҳил-иноқ яшаб, билим чўққиларини эгаллаяптилар.

Шаҳарчани янада ободонлаштиришга студентлар ҳам муҳим ҳисса қўшишяпти. Айниқса, 11-ётоқхонада истиқомат қилувчи Политехника институти инженер-физика факультети талабаларининг ишлари мақтовга сазовор. Улар шанбаликлар ўтказиб, ётоқхона атрофига 200 туп мевали ва манзарали дарахт ўтқаздилар, бир неча гектар ерга беда экдилар ва спорт майдончаларини тартибга келтирдилар. Улардан ўрнак олган бошқа ётоқхона талабалари ҳам кўкаламзорлаштириш ишларини қизитиб юборишди.

Футбол, баскетбол, волейбол майдонлари доим гавжум, ўйин, мусобақа бир дам тинмайди. Майдонларда доимо турли тилларда суҳбат, гурунг.

Т. ХОЛБОЕВ.

МАШЪАЛА

Пойтахтимиздаги А. Ҳидоятов номли 14-мактаб ўқувчилари шу кунларда чет мамлакатлар ва қардош республикалар ўқувчилари билан яқиндан алоқа боғлашган.

— Клубимиз,—дейди мактаб пионер вожатийси Тожибоева,—Ленин туғилган кунга катта тайёргарлик кўрди. Ўқувчилар интернационал руҳдаги қўшиқларни ўрганишди.

Яқинда Чехословакиядан совға—Лениннинг китоблари ва ўқув қуролларини олдик. Уларни Дўстлик бурчагида сақлаб қўйибмиз. Биз ҳам уларга ўзбек дўппилари, Ўзбекистонда чиққан ҳар хил ўқув қуролларини совға қилдик.

Мактаб «дўстлик клуби» бурчагини томоша қилар эканмиз, кўзимиз дид билан териб қўйилган хатларга тушди. Конвертларнинг бирини кўрдик: РСФСР, Тула области... «Ёшлик» клуби.

Хатда «Ёшлик» клуби олиб бораётган ишлар, шу кунларда эришилган ютуқлар, келгусидаги режалари ҳақида ёзилган. Клуб аъзолари «Дўстлик» клубидаги ишлар билан танишишни илтимос қилишган. Ҳозир бу икки клуб бир-бири билан мунтазам алоқада.

«Дўстлик» клуби ишларини жонлантиришда 7-«А» синф ўқувчиси В. Абдумўминов, 4-«А» синф ўқувчиси М. Зайнутдинова, С. Турсунхўжаева сингари ўқувчилар актив қатнашмоқдалар. Улар клуб ишларини «Машъал» деворий газетасида ёритиб боряптилар. Клуб аъзоларининг аҳди катта. Улар турли миллат болалари билан дўст, ўртоқ бўлишга интиладилар.

Э. ҲАСАНОВ.

Тошкент бадиий каштачилик фабрикасининг заршунослари яратаётган палак, гул кўрпа, сўзана, зардевор, ажойиб зар дўппилар ва шу каби ўзбек миллий маҳсулотлари жаҳоннинг барча қитъаларида машҳурдир. Шунинг учун ҳам фабрика ишлаб чиқараётган бу маҳсулотларга бўлаётган талаб ва буюртмалар йил сайин ортмоқда. Корхона заршуносларининг социалистик мамлакатлар билан дўстлик алоқалари йил сайин мустаҳкамланиб бораётир. Ҳозир бу корхона чеварларидан бир неча киши қардош Польшага бориш учун тайёргарлик кўряпти. Шунинг учун ҳам қардош мамлакатга дўстлик совғасини ҳадя этиш заршунослар коллективининг энг олийжаноб истакларидан биридир.

СУРАТДА: цех бошлиғининг ўринбосари Ҳ. Мираъзамова, чевар заршунослардан Ҳ. Собирова, М. Мирзаахмедова ва К. Мирзаевалар билан биргаликда янги тайёрланган маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

«Ғунча»

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Куйбишев район территориясида жойлашган Академия шаҳарчасида «Ғунча» номли болалар боғча-ясли комбинати қурилиб ишга туширилган. Бунда шу шаҳарчадаги 280 дан ортиқ бола қувнаб, яйраб тарбияланади. 65 ходим уларга тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Комбинатда интернационал тарбия яхши йўлга қўйилган. Болаларнинг ёшига қараб русча ва ўзбекча сўзлар ўргатилади, турли хилдаги кичик-кичик ҳикоя, эртаклар ўқиб берилади. Бу ишларни амалга оширишда комбинат мудираси ўртоқ М. И. Ахмедованинг самарали меҳнатини таъкидлаб ўтиш керак. У олий маълумотли, аспирантурани тугатган. Ҳозир «Мактабгача ёшдаги болаларда икки тилликнинг баъзи бир психологик хусусиятлари» темасида илмий иш ёзмоқда.

Комбинатда болаларни эркалаб, авайлаб тарбияловчиларнинг кўпчилиги олий маълумотли хотин-қизлардир. Айниқса Саломат опа Каримованинг комбинатда обрўйи катта. У ташаббускор ходима бўлиб, ўз группасидаги болаларни имкони борича зериктирмасликка ҳаракат қилади, уларга ҳар хил ўйинлар, шеърлар ўргатади.

Бундан ташқари тарбиячи ва санитаркалардан К. Донеко, А. Зокирова, И. Ҳафизова, С. Миракбарова, ҳамшира М. Назармуҳамедова кабилар ҳам ўз касбларини жон-дилдан севадиган, болаларнинг ҳар томонлама соғлом, бақувват бўлиб ўсишлари учун жонбозлик кўрсатиб ишлайдиган ишчан ва меҳнатсевар аёллардандир.

Болаларга турли хилдаги мазали, ширин таомлар тайёрлашда чарчаш нималигини билмайдиган уста ошпазлардан Р. Комилова, М. Азимова кабиларнинг хизматлари ҳам диққатга сазовордир.

Ота-оналар фарзандларининг бундай соғлом тарбияланишларидан бениҳоят хурсанд, комбинат коллективидан миннатдордирлар.

А. МУХТОРОВА.

СУРАТДА: «Ғунча» болалар комбинатида тарбияланаётган эгизаклар Ҳасан, Зуҳра ва Тоҳир Ашуровларни кўриб турибсиз.

А. Бинаминов фотоси.

Жамият қошидаги клуб

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин ҳаёти ҳақида конференция ўтказилди. Унда шаҳримиз олий ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик студентлар доҳиймизнинг кўп қиррали фаолияти ҳақида мазмунли докладлар қилишди.

Конференцияни ўтказишнинг ташаббускори ушбу жамият қошида ишлаётган «Интернационал дўстлик клуби» эди.

Шаҳримизда Америка. Европа, Африка, Осиё қитъаларидаги 25 мамлакатнинг йигит-қизлари ўқишмоқда. Уларнинг машғулотдан ташқаридаги вақтларини қувноқ ва мазмунли ўтказиш мақсадида шу клуб ташкил қилинди. Дўстлик клубининг правлениесига 25 мамлакатдан вакиллар сайланган. Президентлик вазифасини кениялик Кого Хизиния Коранта олиб боради.

Клуб қисқа вақт ичида бир қатор қизиқарли тадбирларни ўтказди. Хорижий студентлар республикамизнинг Самарқанд, Бухоро каби тарихий шаҳарларига саёҳатга таклиф қилинди.

Булардан ташқари улар Тошкент тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш» каби йирик корхоналарда ишлаб чиқариш жараёнлари билан танишдилар, ишчи ва хизматчилар билан қизғин суҳбатлар ўтказдилар.

Дўстлик клубининг ўз олдига қўйган вазифаси чет эл ва совет студентлари ўртасида энг яхши ҳамжиҳатлик ўрнатиш, Ўзбекистон ва қардош республикаларнинг муваффақиятлари билан кенгроқ таништиришдир. Ана шу мақсадда турли учрашувлар, кечалар, семинарлар, конференциялар ўтказилмоқда.

ШАҲРИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Шаҳримиз Тошкентнинг дўстлик ва тинчлик шаҳри эканлиги оламга маълумдир, Бу ерда тез-тез турли хил халқаро форумлар, қардош ва чет эл мамлакатлар санъат усталарининг концертлари, СССР ва қардош социалистик мамлакатлар халқларининг санъат ва адабиёт ҳафталиклари ўтказилиб туради. Ҳозир эса республикамиз қардош тожик халқи санъати ва адабиёти ҳафталигининг ўтишига кенг тайёргарлик кўрмоқда.

Мана бу суратда эса яқинда Тошкентда меҳмон бўлиб, пойтахт аҳолисини хушнуд этган Чехословакия эстрадасининг талантли солисткаси Вероника Мартенова акс этган.

М. Нуриддинов фотолари.

СОҒ БИЛАН КЎР

Бир куни ёнида йигирма марчили пул бор бир соғ одам кўчадан кетаётиб, ҳассаси билан ерни пайпаслаб келаётган бир кўр гадога дуч келиб қолибди. Шундан кейин у ўз-ўзига:

—Қани, бир синаб кўрай-чи, бу кўр қанақа одам экан? — деб аҳд қилибди.

У тўғри бориб ўзини кўрга урибди-да, овозини барала қўйиб, бақирибди:

—Қанақа одамсан ўзинг, ҳатто, етакловчиси ҳам бўлмаган мен кўр бечорани туртган? Менгаки шунчалик ёмонлик қилдингми, демак сен ҳудо бехабар одам экансан.

Кўр жавоб берибди:

—Мен ҳам кўрман, ҳассам билан пайпаслаб йўл топиб юраман, мени кечир.

Улар ўтириб, дўстона суҳбатлашибди. Соғ дебди:

—Мен йигирма марчили пул йиғдим, лекин қайси бири соф кумушу, қайсиниси қалбаки эканини ажратолмаяпман.

Кўр дебди:

—Мен кўр бўлмасимдан танга пул қилардим. Қани, мен пайпаслаб кўрай-чи, сенга ажратиб бераман.

Соғ пулларини кўрнинг қўлига тутқазибди. Кўр бу пулларни белбоғининг қатига жойлабди-да, секин ўрнидан туриб, сездирмасдан нарироққа бориб, жўякка тушиб яширинибди.

Соғ уни бир неча дақиқа кутиб туриб, чақирибди:

—Ҳой, кўр ошна, пулларим қани, уларни нима қилдинг, ўзинг қаёққа ғойиб бўлдинг? — Кейин ялина бошлабди: —Мен кўр шўрликнинг не ҳасратда йиққан пулларимни олиб қўйма, мен уларни топгунча қанчадан-қанча жойларни кезиб чиққанман, мени ҳафа қилиб, тағин гуноҳкори азим бўлма.

Лекин кўр, у мени ҳақиқатан кўрмаяпти, деган ҳаёлда ҳамон бекиниб ётаверибди.

Соғ ялинишдан тўхтаб, қўлига тош олиб, дебди:

— Эй, ҳудо, агар у ҳақиқатан инсофсизлик қилиб, пулларимни тортиб олмоқчи бўлса, шу тош бориб унинг оёғига тегсин!

У тошни отибди, тош кўрнинг оёғига тегибди. Кўр ўрнидан туриб, тополмайди деб ўйлаб, бошқа жойга сурилиб яширинибди.

Соғ каттароқ тош олиб:

—У мен кўрнинг тиланчилик қилиб топган пулларимни ўғирлаб қочди, агар мен ҳақ бўлсам худоё шу тош бориб унинг елкасига тегсин, — дебди.

Кўр ўйлаб қолибди:

«Икки сафардан бери қаеримни айтиб отса, отган тоши ўша еримга келиб тегди, агар бу гал отган тоши пешанамга келиб тегадиган бўлса — ўлишим аниқ, унда бу пуллар кимга қолади?»

Кўр қичқирибди:

— Ҳой бrandар, нега безовта бўляпсан, мен соф кумуш пулларни қалбаки пуллардан айиряпман, айириб бўлай, ундан кейин ҳаммасини ўзингга қайтариб бераман.

Соғ уни бўралаб сўкиб, шундай дебди:

—Сен жуда расво одам экансан. Кўзинг кўр бўла туриб, мен соғ одамга фириб бермоқчи бўласан!..

ЭШАК, ЙЎЛБАРС, ТУЛКИ ВА БЎРИ

Бир камбағалнинг озиб-тўзиб рамақта жон бўлиб қолган эшаги уйидан қочиб кетибди ва бир тоғлик жойга бориб, ўтлаб юрибди.

Бу жой жуда хушманзара экан: ёнидан катта сой оқаркан, дарёнинг икки соҳилида гўзал дарахтлар ўсаркан, баланд-баланд қоялар кўкка бош чўзиб тураркан, ўтлоқларда ранг-баранг гуллар очилиб, барги ерга сочилиб ётаркан.

Бу ер аслида йўлбарснинг макони бўлиб, эшак ҳам шу ерга келиб қолган экан.

Бу вақтда йўлбарс овда экан, қайтиб келиб, эшакка кўзи тушибди-ю, ҳайрон қолибди, ҳайрон қолибдигина эмас, ҳатто, қўрқиб кетибди. Эшак ҳам йўлбарсдан ўлардай қўрқиб, қулоғини динг қилибди-да, овозининг борича ҳанграб юборибди. Бундан йўлбарснинг ўтакаси ёрилиб, у ҳеч қаёққа қарамай, ўзини қоядан ташлаб, кўздан ғойиб бўлибди.

Қочиб бораётиб у йўлда тулкига дуч келибди. Тулки йўлбарснинг нимадандир ташвишли эканини кўриб, таъзим бажо келтириб, дебди:

— Э ҳайвонот оламининг подшоҳи, йўл бўлсин, нега бунчалик хафа кўринасан?

Йўлбарс жавоб берибди:

—Менинг юртимда аллақандай баҳайбат махлуқ пайдо бўлиб қолибди. Мен унинг ҳайбатидан қўрқиб, ўз маконимни тарк этдим. Хафалигимнинг боиси шу.

Тулки суриштира бошлабди. Йўлбарс у баҳайбат махлуқнинг қиёфаси, ранги ва бошқа сифатларини: тўртта оёғи, узун қулоғи, ваҳимали овози борлигини айтиб берибди.

Тулки дебди:

— Э, бу сен айтган махлуқ экан-ку! Қочма, мен уни ҳайдаб юбораман. Кейин сен яна ўз маконингда беғам, беташвиш бемалол яшайверасан.

Йўлбарс унинг маслаҳатига кўнмабди. Иккови бирга йўлга тушибди.

Йўлда уларга бир бўри дуч келибди. Бўри йўлбарсга таъзим қилиб, тулкидан:

— Йўлбарс нега ҳафаҳол кўринади, қаёққа кетаяпти? — деб сўрабди.

Тулки бўлган воқеани бўрига сўзлаб берибди.

— У эшакдан қўрқиб қочиб кетяпти. Мен уни йўлдан қайтармоқчи бўлсам, гапимга унамаяпти.

Шунда бўри йўлбарсга дебди:

— Э қўрқма, эшак мен учун тайёр овқат-ку, ҳозир ўлардек очман. Юр бирга борамиз, мен уни қандай еишимни томоша қиласан.

Йўлбарс уларга дебди:

—Агар гапларинг рост бўлса, менга хиёнат қилмоқчи бўлмасанглар, арқон топинглар. Ҳаммамиз ўзимизни ўша арқонга боғлаймиз, мен ўртада, сизлар — икки чеккада бўласизлар. Шундан кейин бирга борамиз. Бирор фалокат рўй бергудек бўлса, учаламиз баравар учрайлик.

Тулки аллақаёқдан арқон ўғирлаб келибди, улар ўзларини арқонга боғлаб, йўлга тушибди.

Эшак уларнинг учаласини бирга келишаётганини кўргач, ваҳимага тушиб, янада қаттиқроқ ҳанграбди.

Йўлбарсни ваҳима босиб, маслаҳатчиларининг гапига қулоқ солмай, арқонни тортиб, бўри билан тулкини бўғиб ўлдирибди. Йўлбарснинг ўзи эса боши оққан томонга қараб қочибди.

Орадан бирмунча вақт ўтгач, йўлбарс ўз-ўзига дебди:

—Мен ўз маконимдан бошқа жойда яшай олмас эканман. Шундай экан, яхшиси, у баҳайбат махлуқнинг ҳузурига бориб, мени фуқароликка қабул эт, деб илтимос қиламан. Раҳм қилса, яна ўз маконимда яшайман.

Йўлбарс қўрқа-писа эшакнинг олдига келиб, мени фуқароликка қабул қил, деб ялинибди. Эшак йўлбарсдан қўрқибди, йўлбарс ҳам эшакдан бешбаттар қўрқибди.

Эшак йўлбарсга буюрибди:

— Агар сен ҳақиқатан менга фуқаро бўлсанг, мен сени жуда яхшилаб боқаман ва ўз мулкимга ҳоким қилиб тайинлайман, борди-ю, гуноҳ қиладиган бўлсанг, икки марта афв этаман, аммо учинчи сафар ҳам гуноҳ қилгудек бўлсанг, гўр кафанингни ҳозирлаб қўявер.

Улар шу алфозда хотиржам яшай бошлабди.

Орадан бирмунча вақт ўтибди.

Кунлардан бир куни эшак сой бўйида ухлаб ётарди, йўлбарснинг шўхлик қилгиси келиб, сойдан сакраб ўтган экан, думи сувга тегиб кетиб, эшакка сув сачратиб юборибди.

Эшак чўчиб уйғониб, дарғазаб бўлиб, йўлбарсни бўралаб сўкибди.

Бошқа бир куни эшакнинг чўмилгиси келиб, сувга тушибди. Лекин сув кўпайиб кетиб, эшак чўка бошлабди. Йўлбарс уни қутқариб қолмоқчи бўлиб, ўзини сувга отиб, хўжайинини судраб чиқибди. Эшак йўлбарсдан қутулиш учун дурустроқ баҳона топа олмай юрган экан, дарғазаб бўлиб, дебди:

—Мен балиқ тутмоқчи эдим-у, сен мени нега судраб чиқдинг?

Йўлбарс учинчи марта яна бирор гуноҳ қилиб қўйишдан қўрқиб, қочиб кетибди. Эшак эса ўша куйи йўлбарс юртига эга бўлиб қолибди.

— Э одам! Сенга бу афсонани айтиб беришимнинг сабаби шуки, эҳтиёт бўл, яна бояги йўлбарсга ўхшаб маслаҳатчиларингни бўғиб ўлдириб, ярамас одамга итоат қилиб юрма ва ҳар ишни яхшилаб ўйламай туриб, бирор қарорга келма, шундай қилмасанг, пушаймон бўлишинг аниқ!

ҚУШЧИ, БЎЗЧИ ВА ТИКУВЧИ

Қадим замонда уч оға-ини бор экан. Уларнинг тўнғичи қўшчи, ўртанчаси бўзчи ва кенжаси тикувчи экан. Тўнғич оға кексайиб қолган чоғида хотини ўлиб қолибди, у яна уйланмоқчи бўлибди. Укалари уни бу йўлдан қайтарибди, лекин уларнинг маслаҳатига кирмабди. Ноилож ўзига муносиб бир кампирга уйлантириб қўйишибди.

Худди ўша тўй кечаси улар дарвозаси олдига адашиб келиб қолган, устига қиммат баҳо буюмлар ортилган бир туяни кўриб қолишибди-да, уни тутиб олиб, сўйиб ўрага ташлашибди, юкини уйга олиб кириб яширишибди. «Агар биров туяни ахтариб келса ёлғон-яшиқ гап билан жўнатиб юборамиз», — деб тил бириктиришибди.

Тўй тарқаб, туянинг эгаси келган вақтда, тўнғич қўш ҳайдаётган экан.

Қўшчи келган одам туянинг эгаси эканини пайқабди.

Келган одам унга:

—Салом, қўшчи! — дебди.

— Ҳа. Буғдой экяпман, — деб жавоб берибди қўшчи унга.

Туякаш ҳайрон бўлиб, яна унга:

—Мен туямни йўқотиб қўйдим. Агар сен қаердалигини билсанг, айт, мен сенга катта суюнчи бераман, — дебди.

Қўшчи унга:

— Ҳозир ёз бўлганида кузги буғдой учун кўпроқ ер ҳайдаб қўярдим, — дебди.

Туякаш яна унга:

—Мен сендан ер ҳайдашни эмас, туямни сўраяпман! — дебди.

Қўшчи унга:

—Тарғил хўкиз жуда қайсар бўлиб қолди,— дебди.

Туякаш аччиғи чиқиб, кетиб қолибди. У қишлоққа кираверишда четан девор олдига келибди, қараса, у ерда бир бўзчи ўриш-арқоғини ҳозирлаётган экан. Туякаш унинг олдига бориб:

—Мен туямни йўқотиб қўйдим. Мабодо кўрганинг йўқми, — деб сўрабди.

Бўзчи унга:

—Мен жуда тез тўқийман, кунига икки кийимлик бўз тўқий оламан, — дебди.

Туякаш унга:

—Мен сендан «қанча бўз тўқийсан» деб сўраётганим йўқ, туямни сўраяпман, — дебди.

—Буюртма эди-да, бўлмаса сенга сотардим.

Туякашнинг таъби тирриқ бўлиб:

—Бу қанақа юрт экан, қандай жойга келиб қолдим ўзи? — деб яна йўлида давом этибди.

Қишлоққа кириб, тикувчига дуч келибди, ундан ҳам ўзининг йўқотган туясини суриштирибди.

Тикувчи унга:

— Ҳар куни олти шаури ишлайман, — дебди.

Туякаш унга ғазаб билан:

—Мен сендан йўқотган туямни сўраяпман, эшитяпсанми, туямни!» — дебди.

Тикувчи дебди:

—Жуда бандман, бошқа одамга тиктира қол.

Туякаш ундан ҳам ҳафсаласи пир бўлиб, йўлга тушибди. Дарё бўйига тушиб, у ерда кечагина эрга теккан кампирга рўпара келибди. Туякаш бундан ҳам йўқотган туясини сўраган экан, кампир бўлган воқеанинг ҳаммасини, ҳатто, унинг йўқотган туясини белгиларигача гапириб берибди.

—Бир туя дарвозахонамиз олдига келиб қолган экан, эрим билан қайниларим туяни сўйиб, устидаги юкини яшириб қўйишди.

Туякаш ундан ҳаяжонланиб:

—Бу иш қачон бўлди? —деб сўрабди.

Кампир унга:

—Мен эрга теккан куни кечаси! — деб жавоб беради.

Туякаш дебди:

— Ўзи бу юртдаги одамларнинг ҳаммаси — эркаклари ҳам, аёллари ҳам жинни бўлиб қолганга ўхшайди. Бўлмаса, мен туяни кеча йўқотдим. Кампир эса бобомнинг замонида бўлган тўйини гапиради...

Шундай қилиб, туякаш уйига икки қўлини бурнига тиқиб қайтиб кетибди.

Ҳолбуки, кампир унга тўғрисини айтган ва туякаш унга ишонмаган экан.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

24 АПРЕЛДА ЧОРШАНБА

Биринчи

18.00 Туркистон Ҳарбий округи 50 йиллиги олдидан. «Ватан муҳофазасида» (русча).
18.10 А. Глазунов. Тантанали кантата (русча).
18.40 Спорт эшиттириши (русча).
20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Замонавий халқ қўшиқлари.
22.40 Поэзия кечаси.
23.15 «Конвертларни очганда» деган музикали эшиттириш.

Иккинчи

19.00 СССР халқларининг куйлари.
19.30 Ўзбекистон санъат усталари. СССР халқ артисти Наби Раҳимов (русча).
20.00 Ўзбекистонда тожик маданияти декадаси олдидан. Ф. Ансорий ва М. Аминзода шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар (тожикча).
20.30 Корейс куйлари.
21.00 Қардош халқлар адабиёти. Эстон ёзувчиси Маазикнинг «Коорукестеда ёз» деган ҳикояси (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

25 АПРЕЛДА ПАЙШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбек классик қўшиқлари.
9.30 Таниш куйлар.
10.10 Баян ва балалайкада чалинадиган пьесалар.
10.30 Ўзбек операларидан парчалар.
11.15 «Шаҳар — қишлоққа» циклидан эшиттириш (ўзбекча).
11.25 Ўзбек «Наво» халқ куйи.
12.15 «Опа-сингиллар» деган очерк. Латвия радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
13.30 «Орэра» вокал ансамбли куйлайди.
16.10 Моцарт. «Театр директори» комик операси (русча).
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 «Элга хизмат — олий ҳиммат» деган эшиттириш (ўзбекча).
18.10 Тинчлик ва дўстлик ҳақида қўшиқлар
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси.
20.30 «Баҳор тароналари» деган радиокомпозиция (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Хоразм халқ қўшиқлари.
22.40 Шу куннинг ҳикоялари (ўзбекча).
23.15 Лирика кечаси.

Иккинчи

8.25 Эстрада куйлари.
9.15 Реклама ва эълонлар.
9.30 Концерт.
19.00 Ёшлар ижоди (ўзбекча).
19.30 «Тошкент қурувчилари, сизлар учун» деган эшиттириш (русча).
20.00 Шошмақомдан парчалар (тожикча).
20.30 Ғарб композиторлари операларидан парчалар.
21.00 Ўзбекистонда тожик маданияти декадаси олдидан. Тожик ёзувчиларининг ҳикоялари (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 А. Шаверзашвили. «Марина» операсининг монтажи.
16.00 Ҳамза номли театрнинг «Шубҳа» спектаклининг монтажи.
17.35 Мақомлардан парчалар.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

24 АПРЕЛДА ЧОРШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
Ўзбек тилида:
18.10 «Қизил галстук» телевизион журнали.
18.45 Сабзавоткорлар учун. «Ноз-неъмат бунёдкори» программаси.
19.15 «Ер ўтдиму». Концерт.
19.50 Телевизион янгиликлар.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Юрий Гуляев куйлайди.
21.00 Ўқувчилар учун. «Ульяновлар оиласида музика».
21.30 Рангли телевидение программаси. «Федра» балети. Француз телефильми.
22.30 Футбол бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. СССР (терма командаси) — БЕЛЬГИЯ (терма командаси). Ўйин В. И. Ленин номидаги Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.
00.45 Рангли телевидение программаси. Концерт.
01.30 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 «Сизга таниш ва нотаниш исмлар». Концерт.
18.40 Телевизион янгиликлар.
18.50 «Суданнинг иссиқ ёзи». Ҳужжатли фильм.
19.10 «Здоровье». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
19.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Жаҳон болалари дўстлашинг». Ёшларнинг халқаро бирдамлик кунига бағишланган эшиттириш.
20.30 «Лайли ва Мажнун». Бадиий фильм.
22.05 Телевизион янгиликлар.
22.15 Балет кечаси.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
Рус тилида:
20.00 Болалар учун. «Орзунинг ушалиши» деган кинофильм.
20.30 Ёшлар учун. «Ватан мудофаасини мустаҳкамлайлик» деган эшиттириш.
20.45 «Беш йилликнинг учинчи йили». Репортаж.
Ўзбек тилида:
21.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Спорт эшиттириши.
21.35 «Виждон». Бадиий фильм.

25 АПРЕЛДА ПАЙШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
17.55 Эшиттиришлар программаси.
Рус тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 «Совет киноси». Киножурнал.
18.25 «Май туҳфалари». Реклама.
Ўзбек тилида:
18.45 «Май олди вахтасида». Репортаж.
19.05 Телевизион янгиликлар.
19.20 Эшиттиришлар программаси.
19.25 «Халқнинг содиқ фарзандлари». Кинофильм (рус тилида).
20.30 «Ярим аср йилномаси» циклидан кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1934 йил ҳақидаги серияси (махсус мослама ёрдамида ҳар икки тилда).
21.30 Пахтакорлар учун. «Олтин водий» программаси Самарқанд шаҳридан олиб кўрсатилади.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун физикадан. «Атом ядросининг тузилиши».
18.30 Студентлар учун олий математикадан машғулот.
19.30 Студентлар учун немис тилидан 21-машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Мўъжизасиз мўжизалар.
20.45 Мультфильм.
21.00 Ўқувчилар учун. «Спорт ёзи бошланиши олдидан».
21.30 Эфирда «Молодость».
22.00 Бир кўринишли балетлар. «1905 йил». Ленинград давлат академик Малий опера ва балет театрининг Д. Шостаковичнинг 11-симфонияси асосида ишланган спектакли.
23.15 Ленинград давлат академик Малий опера ва балет театрининг Прокофьевнинг классик симфонияси асосида ишланган балети.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Ёзувчи С. Смирновнинг «Қаҳрамонлик ҳақида»ги ҳикоялари.
00.45 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
20.00 Ўқувчилар учун адабий танишмоқ.
20.30 «Изловчилар» деган эшиттириш.
Рус тилида:
20.50 Миллионлар университети.
21.15 «Қуёш сари». Музикали бадиий фильм.
21.55 «Доктор Стокман». Телефильмнинг биринчи серияси.

КИНО

24 АПРЕЛДА

Анна Каренина (кенг форматли, икки серияли фильм) — «ЧАЙКА» (кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 минутда ва 9 да).

«Авлиё Януарий» операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Оқибат — «МОСКВА» (кечқурун).

Сув париси тасвирланган узук (1-2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кечқурун).

25 АПРЕЛДА

Анна Каренина (кенг форматли, икки серияли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сув париси тасвирланган узук (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

«Авлиё Януарий» операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Оқибат — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Умид қирғоғи — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 24/IV да **Оққуш кўли.** 26/IV да **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IV да **Гули сиёҳ.** 25/IV да **Фарҳод ва Ширин,** 26/IV да **Бағри тош.**

1968 йил 6 май кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг ботаника профили бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал) биология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун

Б. Л. Голодковский: «Маккажўхори систематикаси» деган темада

МОНОГРАФИЯ ЁҚЛАЙДИ

Монография билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1968 йил 7 май кундуз соат 2 яримда. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети механика-математика факультетининг илмий совети мажлисида (К. Маркс кўчаси, 35-уй, 163-аудитория) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

И. М. Шульгина: «Беголономли ўзгарувчан ва ўзгармас массага эга бўлган механик системанинг ҳаракати тўғрисида» деган темада:

А. Т. Акобиров: «Ички ва ташқи қаршиликни стерженъ ва ипларда кучланиш тўлқинларининг тарқалиши ва аксланишига доир айрим масалалар» деган темада.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

ФОТО-ОБЪЕКТИВДА ЖАҲОН

Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлинга баҳор келди.

СУРАТДА: Унтер-дан — Линден кўчасидаги «Динден-Корсо» қаҳвахонаси.

АДН—ТАСС фотоси

ҚУВАЙТ. Бундан етти йил муқаддам мамлакат кўп йиллик инглиз мустамлака зулмидан қутилиб, мустақиллик олган эди.

У ерда мустақилликнинг биринчи куниданоқ ёш авлодни тарбиялашга катта эътибор берила бошлади. Мамлакатда ўнлаб болалар боғчалари ташкил қилиниб, мустамлакачилик вақтидаги бадавлат кишиларнинг уйлари улар ихтиёрига берилди.

СУРАТДА: Дасмон ёнидаги болалар боғчаси.

Р. Моисеев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ИСТАЛГАН ЮЗНИ „ЧИЗИШ" МУМКИН

Жиноят содир бўлди. Жиноятчи яширинишга улгурди. Милиция қидирув эълон қилди. Унинг кўринишини, афтини фақат оғзакигина айтиб беришган. Жиноятчини қандай таниш керак? Чиндан ҳам қийин вазифа.

Латвия ССР жамоат тартибини сақлаш министрлиги милиция илмий-техника бўлими бошқармасининг ходимлари бу вазифани ҳал қилишга эришдилар. Улар «фоторобот» асбобини яратдилар. У одамлар оғзаки айтиб берган сўзлар асосида чизилган портретни фотопортретга айлантириб бера олади.

Милиция подполковниги В. С. Миколаюнс фоторобот ҳақида қуйидагиларни айтиб берди.

— Бу асбобнинг сирларини очишимиз мумкин. Унинг проекция ускунаси бешта лента билан жиҳозланган. Уларнинг ҳар бирида кўз, бурун, ияк, юз, соч ва бошқаларнинг алоҳида линиялари акс этган 60 тадан сурат бор. Бу ленталарни ҳаракатга келтириб кадрларни бирлаштириш орқали ҳар қандай юзнинг фотосуратини яратиш мумкин. Чунки, миллионлаб запас вариантлар бор.

Яқинда Рига милицияси фоторобот ясаган шундай портрет ёрдамида хавфли жиноятчини танишга ва қўлга туширишга муяссар бўлди. Жиноятчи ўз фотосуратини кўриб ниҳоятда ажабланди.

Ҳозир Латвия район милиция бўлимларининг ҳаммаси фотороботлар билан таъминланяпти.

(«ТРУД» газетасидан).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-бет

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — 83-02-49 дан 83-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 83-29-33 83-29-09; масъул секретарлар — 83-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 83-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 83-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 83-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — 83-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 83-27-57; ахборот бўлими — 83-65-57; эълонлар бўлими — 83-81-42.

24 АПРЕЛЬ, 1968 й. Р 05850.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64579. Нашр. № 2392.